GEMEENTE Stadskanaal

MEMO

Voor : Rekeningcommissie

Onderwerp : Vragen rekeningcommissie 16 januari 2024

Datum : 6 februari 2024

Tijdens de vergadering van de rekeningcommissie op 16 januari 2024 is gesproken over de verantwoordingsgrens en de rapportagegrens. In de vergadering kwam het verzoek om een aantal vragen te beantwoorden c.q. zaken uit te zoeken. De vragen en antwoorden zijn hieronder opgenomen.

1. **Verantwoordingsgrens en rapportagegrens:**

In het raadsvoorstel is over het voorstel om de verantwoordingsgrens op 2% te zetten het volgende voorbeeld opgenomen.
Bij de decemberwijziging 2023 heeft de laatste begrotingswijziging plaatsgevonden. Op basis van de decemberwijziging 2023 is de verwachting dat het totaal van de lasten (inclusief dotaties aan de reserves) afgerond € 160 miljoen bedraagt. 2% van € 160 miljoen is € 3,2 miljoen. In dit voorbeeld betekent dit dat wanneer geconstateerde afwijkingen meer dan € 3,2 miljoen bedragen het college hierover moet rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording en dat de afwijkingen in het jaarverslag in de paragraaf bedrijfsvoering moeten worden toegelicht.

In het raadsvoorstel is over het voorstel om de rapportagegrens op 10% te zetten het volgende voorbeeld opgenomen.
In het hierboven genoemde voorbeeld wordt uitgegaan van een verantwoordingsgrens van € 3,2 miljoen. 10% van € 3,2 miljoen is € 320.000,00. Dit betekent in dit voorbeeld dat het college alle afwijkingen boven de € 320.000,00 nader toelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

<u>Vragen:</u>

a. Klopt de veronderstelling dat in het bovengenoemde voorbeeld het college alle afwijkingen, zowel fouten als onduidelijkheden afzonderlijk, boven de € 320.000,00 nader moet toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering?

b. Of hoeft het college in dit voorbeeld alleen de afwijkingen boven de € 320.000,00 toe te lichten wanneer het totaal van de fouten en/of het totaal van de onduidelijkheden afzonderlijk de verantwoordingsgrens van € 3,2 miljoen overschrijdt?

Antwoord:
Het college moet in dit voorbeeld alle afwijkingen, zowel fouten als onduidelijkheden afzonderlijk, boven de € 320.000,00 nader toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering. Dit staat los van de verantwoordingsgrens. De veronderstelling onder a. is juist. Dit blijkt uit de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV waarin in bijlage 2 in een voorbeeld een aantal casussen is uitgewerkt. Deze bijlage is bij deze memo gevoegd.

2. Verschil verantwoordingsgrens van 1% en 2%

Vragen:

a. Wat betekent dit verschil voor de informatievoorziening aan de raad?
b. Wat betekent dit verschil voor de belasting van het ambtelijk apparaat verbonden aan het detecteren en rapporteren van afwijkingen?

Antwoorden:

a. Bij een verantwoordingsgrens van 1% en een rapportagegrens van 10% worden in de paragraaf bedrijfsvoering meer fouten en onduidelijkheden gerapporteerd dan bij een verantwoordingsgrens van 2% en een rapportagegrens van 10%. In dit voorbeeld betekent een verantwoordingsgrens van 1% in combinatie met een rapportagegrens van 10% dat het college alle afwijkingen, zowel fouten als onduidelijkheden afzonderlijk, boven de € 160.000,00 nader moet toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering. Bij een verantwoordingsgrens van 2% is dat boven de € 320.000,00.

   Ook zal het college bij een verantwoordingsgrens van 1% eerder (in dit voorbeeld wanneer het totaal van de fouten en/of het totaal van de onduidelijkheden afzonderlijk meer dan € 1,6 miljoen bedraagt) hierover moeten rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording dan bij een verantwoordingsgrens van 2% (in dit voorbeeld wanneer het totaal van de fouten en/of het totaal van de onduidelijkheden afzonderlijk meer dan € 3,2 miljoen bedraagt).

b. De belasting van het ambtelijk apparaat verbonden aan het detecteren en rapporteren van fouten en onduidelijkheden is bij een verantwoordingsgrens van 1% hoger dan bij een grens van 2%. Het is niet exact aan te geven hoeveel hoger deze belasting is bij een verantwoordingsgrens van 1%.

Bijlage 2 Duiding grensbedrag en oordeelsvorming

De grens waarboven afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen wordt door de raad bepaald en bedraagt maximaal 3% van de totale lasten (zie hoofdstuk 3.2). Onder afwijkingen wordt verstaan fouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving) en afzonderlijke posten waarvan bij het college onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Voor zowel fouten als onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage. Fouten en onduidelijkheden mogen daarbij niet bij elkaar opgeteld te worden.

Blijven zowel de fouten als afzonderlijke onduidelijkheden onder de verantwoordingsgrens dan worden geen afwijkingen opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Wel blijft het relevant om alle geconstateerde afwijkingen te vermelden in bijvoorbeeld de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken. Hiervoor kan de raad ook een grens met het college afspreken, de rapportagegrens.

De verantwoordingsgrens is niet hetzelfde als de materialiteit van de accountant. De materialiteit is de basis voor de diepgang van de accountantscontrole en bepalend voor de oordeelsvorming van de accountant. De grenzen liggen vast in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). De verantwoordingsgrens en de materialiteit zijn dus niet hetzelfde, maar het wel of niet opnemen van een rechtmatigheidsfout kan wel degelijk gevolgen hebben voor de strekking van de controleverklaring.

Voor een toelichting op de gevolgen van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording op de controle van de accountant verwijzen wij naar de notitie rechtmatigheidsverantwoording van de commissie BADO.

Ter illustratie volgt hieronder een voorbeeld waarbij verschillende casuïstiek is opgenomen, uitgaande van de onderstaande uitgangspunten:

Totaal lasten:	€ 100.000.000
Door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens: 2%	€ 2.000.000
Door de raad vastgestelde rapportagegrens:	€ 400.000

Casus 1:

Rechtmatigheidsfouten:	€ 2.500.000
Onduidelijkheden:	€ 750.000

De gemeente neemt in de rechtmatigheidsverantwoording de rechtmatigheidsfouten op van € 2.500.000 omdat dit bedrag boven de verantwoordingsgrens ligt. In de paragraaf bedrijfsvoering worden in ieder geval de individuele onduidelijkheden gemeld, voor zover deze boven de € 400.000 liggen.

Casus 2:

Rechtmatigheidsfouten:	€ 1.500.000
Onduidelijkheden:	€ 750.000

De gemeente neemt in de rechtmatigheidsverantwoording geen rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden op omdat zowel de rechtmatigheidsfouten als de onduidelijkheden ieder afzonderlijk onder de verantwoordinggrens van € 2.000.000 liggen. In de paragraaf bedrijfsvoering worden in ieder geval de individuele rechtmatigheidsfouten en individuele onduidelijkheden gemeld, voor zover deze boven de € 400.000 liggen.

Casus 3:

Rechtmatigheidsfouten:	€ 350.000
Onduidelijkheden:	€ 300.000

De gemeente neemt in de rechtmatigheidsverantwoording geen rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden op omdat zowel de rechtmatigheidsfouten als de onduidelijkheden ieder afzonderlijk onder de verantwoordinggrens van € 2.000.000 liggen. In de paragraaf bedrijfsvoering worden geen individuele rechtmatigheidsfouten en individuele onduidelijkheden gemeld, omdat deze niet boven de € 400.000 liggen. Uiteraard is het aan het college om deze – hoewel niet verplicht - wel op te nemen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Casus 4:

Rechtmatigheidsfouten:	€ 2.500.000
Onduidelijkheden:	€ 3.000.000

De gemeente neemt in de rechtmatigheidsverantwoording de rechtmatigheidsfouten van € 2.500.000 en afzonderlijk de onduidelijkheden van € 3.000.000 op omdat deze beiden boven de verantwoordingsgrens liggen.